

POMM1005
Integroivat oppimiskokonaisuudet,
4 op

Luovat digisepät & Kainulainen
Kevät 2020

POM1005?!?

Opintojakson suoritettuasi

- ymmärrät integroivien oppimiskokonaisuuksien luonteen perusopetuksessa
- osaat suunnitella, toteuttaa ja arvioida opetusryhmänsä integroivat oppimiskokonaisuudet tavoitteet ja sisällöt huomioiden.

Sisältö:

- Integroivissa oppimiskokonaisuuksissa on aina mukana useamman oppiaineen näkökulma ja käsiteltävät oppimiskokonaisuudet ovat samat kuin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Opintojaksolla lähestytään oppimiskokonaisuuksia ns. ilmiölähtöisesti. Kurssilla suunnitellaan oppimiskokonaisuuksien opetusta kouluun, ja suunnitelman sisältöineen voi suunnata itseä kiinnostaviin ilmiöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetustavat: Luento ja/tai pienryhmäopiskelu

Suoritustavat: Oppimistehtävät. Kurssin vaihtoehtoisesta suoritustavasta neuvotellaan vastuuopettajan kanssa.

Oppimateriaali: Tarkentuu kurssin alussa

Arviointi: 0–5

Aihekokonaisuudet?!

Oppimiskokonaisuudet?!

Oppiaineiden integrointi?!

Aihekokonaisuudet

entisissä opetussuunnitelmien perusteissa

(LOP 2003, POP 2004)

- Aihekokonaisuudet ovat sellaisia kasvatus- ja opetustyön keskeisiä painoalueita, joiden tavoitteet ja sisällöt sisältyvät useisiin oppiaineisiin. Ne ovat kasvatusta ja opetusta eheyttäviä teemoja. Niiden kautta vastataan myös ajan koulutushaasteisiin.
- Lukiokoulutuksessa aihekokonaisuudet ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä kasvatus- ja koulutushaasteita. Samalla ne ovat ajankohtaisia arvokannanottoja.
- Kaikkia aihekokonaisuuksia yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija osaa havainnoida ja analysoida nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä, esittää perusteltuja käsityksiä tavoiteltavasta tulevaisuudesta, arvioida omaa elämäntapaansa ja vallitsevia suuntauksia tulevaisuusnäkökulmasta sekä tehdä valintoja ja toimia tavoiteltavana pitämänsä tulevaisuuden puolesta.
- Aihekokonaisuudet otetaan huomioon kaikkien oppiaineiden opetuksessa oppiaineeseen luontuvalla tavalla sekä lukion toimintakulttuurissa.

(http://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/aihekokonaisuudet)

Aihekokonaisuudet edellisissä perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa

- Ennen
 - Peruskoulun OPS:n perusteet 1985: ”useassa oppiaineessa opetettavia aihekokonaisuuksia.”
 - Peruskoulun OPS:n perusteet 1994: ”opetussuunnitelmaan sisällytetään useissa oppiaineissa opetettavia ja muussa koulutyössä huomioon otettavia aihekokonaisuuksia.”
- Muutos aihekokonaisuuksien asemaan v. 2004
 - Yhtäläinen asema oppiaineiden kanssa
 - Annetut tavoitteet ja sisällöt
 - Aihekokonaisuuksien sisällyttäminen pakollisiin ja valinnaisiin oppiaineisiin sekä yhteisiin tapahtumiin
- Uusi OPS
 - Suunnitelmassa esitellään seitsemän **laaja-alaista osaamiskokonaisuutta**, joiden tavoitteena on ”tukea ihmisenä kasvamista sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden ja kestävän elämäntavan edellyttämää osaamista”.
 - Suunnitelmassa esitellään niin ikään **seitsemän toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavaa periaatetta**, joiden tavoitteena on ”luoda toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestävä elämäntapaa”.
 - Suunnitelmassa esitellään opetuksen **eheyttämistä ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia**, jotka edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja erityisesti **laaja-alaisen osaamisen kehittämistä**. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään **toimintakulttuurin periaatteita**.

Integroivista aihekokonaisuuksista integroiviin (eheyttäviin) monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin

POPS 2003

1. Ihmisenä kasvaminen
2. Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys
3. Viestintä- ja mediataito
4. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys
5. Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta
6. Turvallisuus ja liikenne
7. Ihminen ja teknologia

Perusopetuksen

toimintakulttuurin periaatteet 2016

- Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä
- Hyvinvointi ja turvallinen arki
- Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely
- Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
- Osallisuus ja demokraattinen toiminta
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Laaja-alaiset

osaamiskokonaisuudet 2016

- Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- Monilukutaito
- Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- Työelämätaidot ja yrittäjyys
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetussuunnitelmat ja niiden tulkitseminen

(Emma Kostiaista mukaillen)

POP

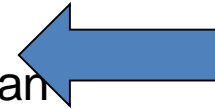
- kirjoitettu
- virallinen
- ideaalinen?
- normi
- antaa perusfilosofiaa (kenen?) kunkin oppiaineen opettamiselle?
- millaisia vaatimuksia?
- millaisia ihanteita?

Koulun OPS

- institutionaalisen ja oppilaiden maailman yhdistäminen?
- tarkoitettu OPS (koulun/opettajan tulkintaa)
- toteutettu OPS (koulun/opettajan toimintaa, piilo-opetussuunnitelma)
- millaisia vaatimuksia?
- millaisia ihanteita?

Opettajan OPS

OPS oppilaan kokemuksessa

- koettu OPS (oppilaan tulkintaa)
- toteutunut OPS (oppilaan toimintaa)
- millaisia vaatimuksia?
- millaisia ihanteita?

Eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet uudessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa 2016 alkaen

Eheyttäminen

- tärkeä osa perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria.
- tavoitteena on auttaa oppilaita ymmärtämään opiskeltavien asioiden välisiä suhteita ja keskinäisiä riippuvuuksia
- auttaa yhdistämään eri tiedonalojen tietoa ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot auttavat soveltamaan tietoja ja taitoja ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen
- ➔ koulussa opiskeltavien asioiden merkitys oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan näkökulmista

Oppimiskokonaisuuksien

- tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita, jolloin tavoitteena on
 - vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja tarjota mahdollisuuksia olla mukana opiskelun tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa
 - nostaa esiin oppilaiden merkityksellisiksi kokemia kysymyksiä sekä luoda tilaisuuksia niiden käsittelyyn ja edistämiseen
 - lisätä mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa
 - tarjota mahdollisuuksia yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön
 - antaa tilaa älylliselle uteliaisuudelle, elämyksille ja luovuudelle sekä haastaa monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin
 - vahvistaa arkiosaamista sekä harjaannuttaa kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta ja innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Edellytyksenä, että kunkin oppiaineen sisällä sekä erityisesti oppiainerajoja ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina.

Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset kokonaisuudet

POPS 2014:

- Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina.
- Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset kokonaisuudet

Eheyttämistä voidaan toteuttaa mm:

- rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikaisesti
- jaksottamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi
- toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja
- suunnittelemalla **monialaisia, pitempikkestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen osallistuu useampia oppiaineita** ja joihin voi sisältyä edellä mainittuja eheyttämistapoja
- muodostamalla **oppiaineista integroituja kokonaisuuksia**
- kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan eheyttynä kuten esiopetuksessa.

MONOT

= monialaiset oppimiskokonaisuudet

- Velvoite opetussuunnitelmasta: Oppilaiden opintoihin sisältyy **vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa**
- Oppimiskokonaisuudet suunnitellaan **riittävän pitkäkestoisiksi** siten, että oppilailla on aikaa syventyä oppimiskokonaisuuden sisältöön ja työskennellä tavoitteellisesti, monipuolisesti ja pitkäjänteisesti.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

- tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita, jolloin tavoitteena on
 - vahvistaa oppilaiden osallisuutta
 - nostaa esiin oppilaiden merkityksellisiksi kokemia kysymyksiä
 - lisätä mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä
 - yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön
 - vahvistaa arkiosaamista ja kestäväen elämäntavan mukaista toimijuutta sekä innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet

- useita liittymäkohtia toisiinsa
- tavoitteena on tukea ihmisenä kasvamista sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden ja kestävän elämäntavan edellyttämää osaamista
- erityisen tärkeitä on rohkaista oppilaita tunnistamaan oma erityislaatunsa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

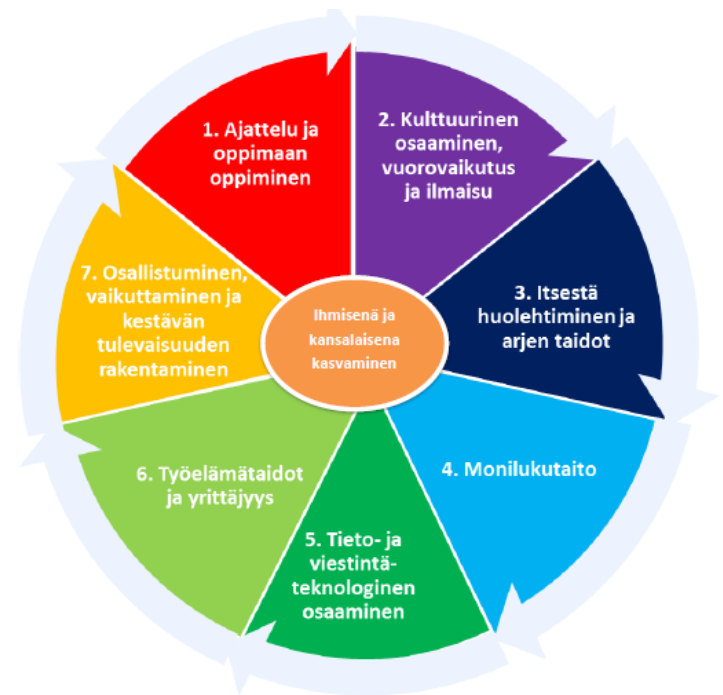
PYRKIMYS KOKONAISVALTAISEEN OSAAMISEEN

Ns. akateeminen tieto, eri oppiaineiden sisältötieto →

TULEVAISUUDEN TAIDOT (21ST CENTURY SKILLS) →

POPS 2014: monialaiset oppimiskokonaisuudet & laaja-alainen osaaminen, joka kattaa

tiedot
taidot
arvot
asenteet
tahto

- Oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä tukeva työskentely vaatii sisältötietoa laajempaa otetta oppimiseen.

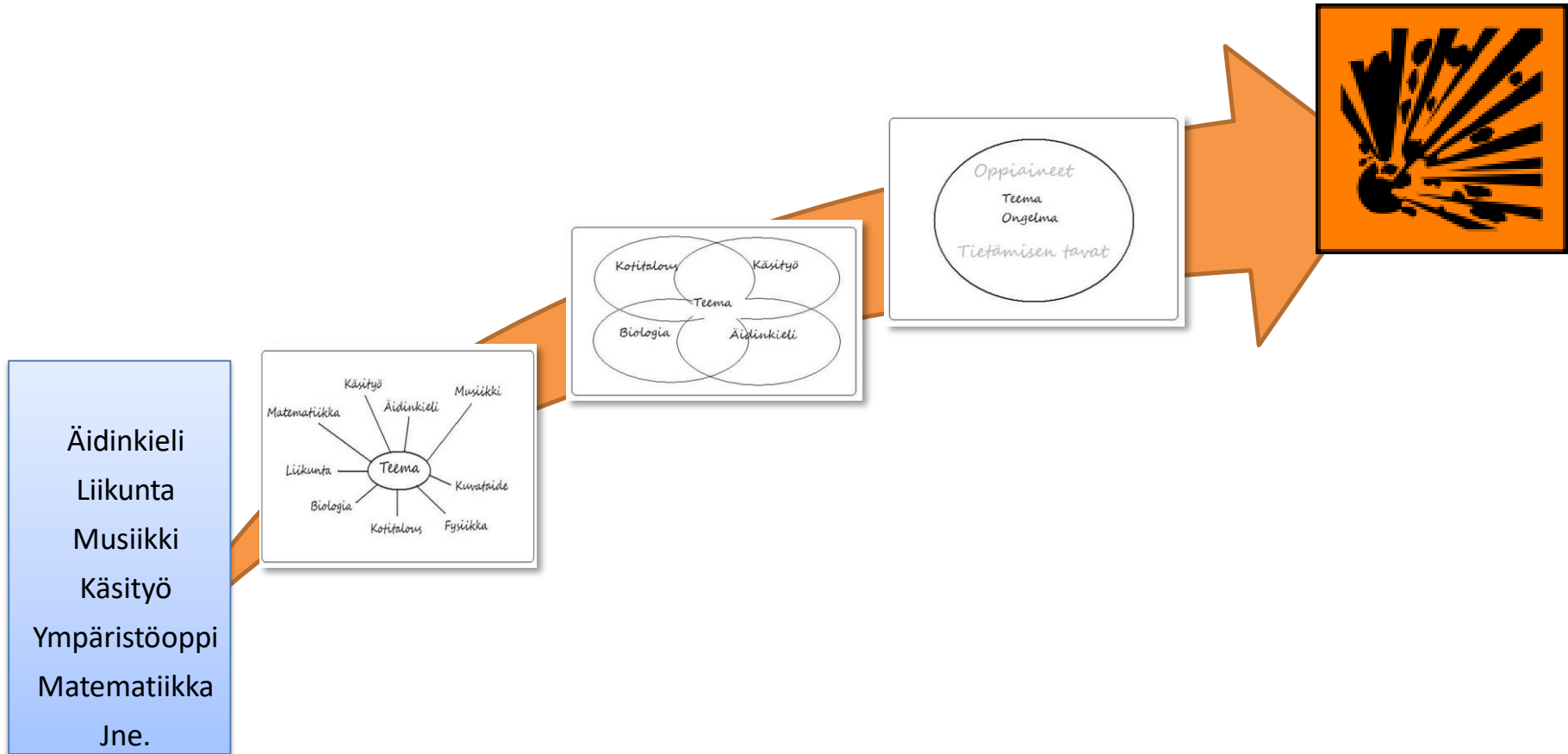
Oppimiskokonaisuudet tällä kurssilla

- Lähestytään oppimiskokonaisuuksia ns. **ilmiölähtöisesti**.
- Tavoitteena on tarkastella peruskoulussa opetettavien oppimiskokonaisuuksien sisältöjä ja opettamista sekä etsiä erilaisia eheyttäviä ja luovia, mediakasvatuksellisia lähestymistapoja eri ilmiöiden tutkimiseen ja ilmaisuun **projektityöskentelyn avulla**.
- Suunnitellaan ilmiölähtöistä opetusta – ideana on siis mm. **ymmärtää arki-/koulumaailman ilmiöitä sekä avata sitä, miten ne linkittyvät opetussuunnitelman laaja-alaisiin osaamistavoitteisiin sekä toimintakulttuurin periaatteisiin**.

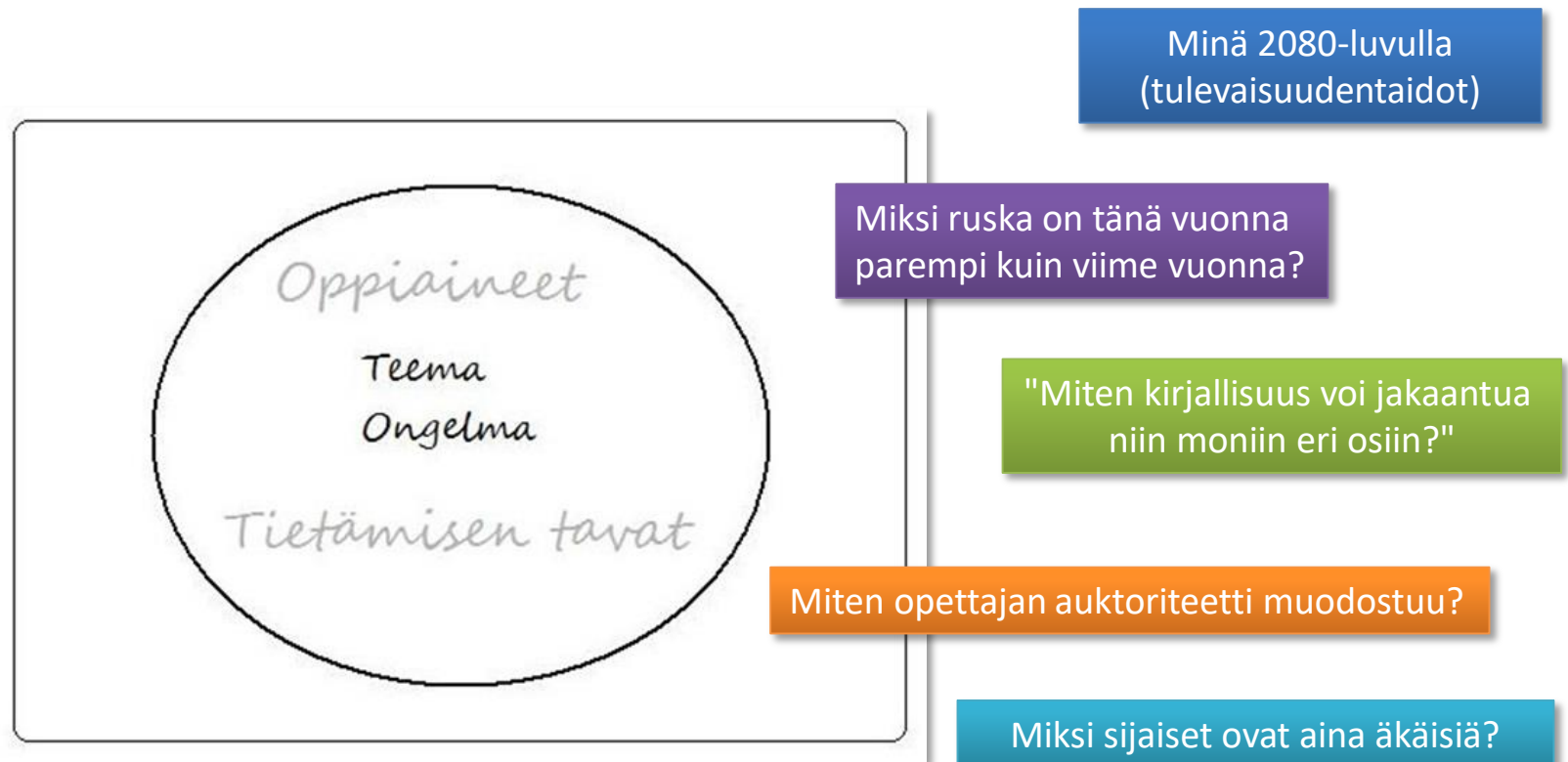
Ilmiölähtöisyys

- Ilmiölähtöisessä oppimisessa ja pedagogiikassa keskeistä on todellisen elämän ilmiöiden ja ongelmien tarkastelu.
- Ilmiölähtöisyydellä viitataan siihen, että ihmisen oppima maailmankuva on aina monitieteinen ja ihminen tarkastelee ympäröivää maailmaansa havaitsemiensa asioiden kokonaisuuksina, ilmiöinä, ei eri oppiaineiden tai tieteenalojen pilkkomina osina todellisuudesta.
- Oppimisprosessissa annetaan tilaa oppijan omille, aidoille kysymyksille ja kiinnostuksen kohteille. Ilmiölähtöisyyden periaatteita ovat
 - Yhteisöllisyys
 - Monitieteisyys
 - Itseohjautuvuus (oppijalla on itsellään vastuu suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista)
 - Tutkiva ote
 - Teorian ja käytännön läheisyys
 - Kokonaisvaltaisuus (keskeistä itse löydetyt, laajat kokonaisuudet)
- Lähteitä Rauste-von Wright, von Wright & Soini 2003, 208–209; ks. myös Pihlajaniemi 2006; Kainulainen 2012

Jatkumo oppiainelähtöisestä opetuksesta ilmiölähtöiseen opetukseen

Ongelma- tai ilmiölähtöinen oppiminen

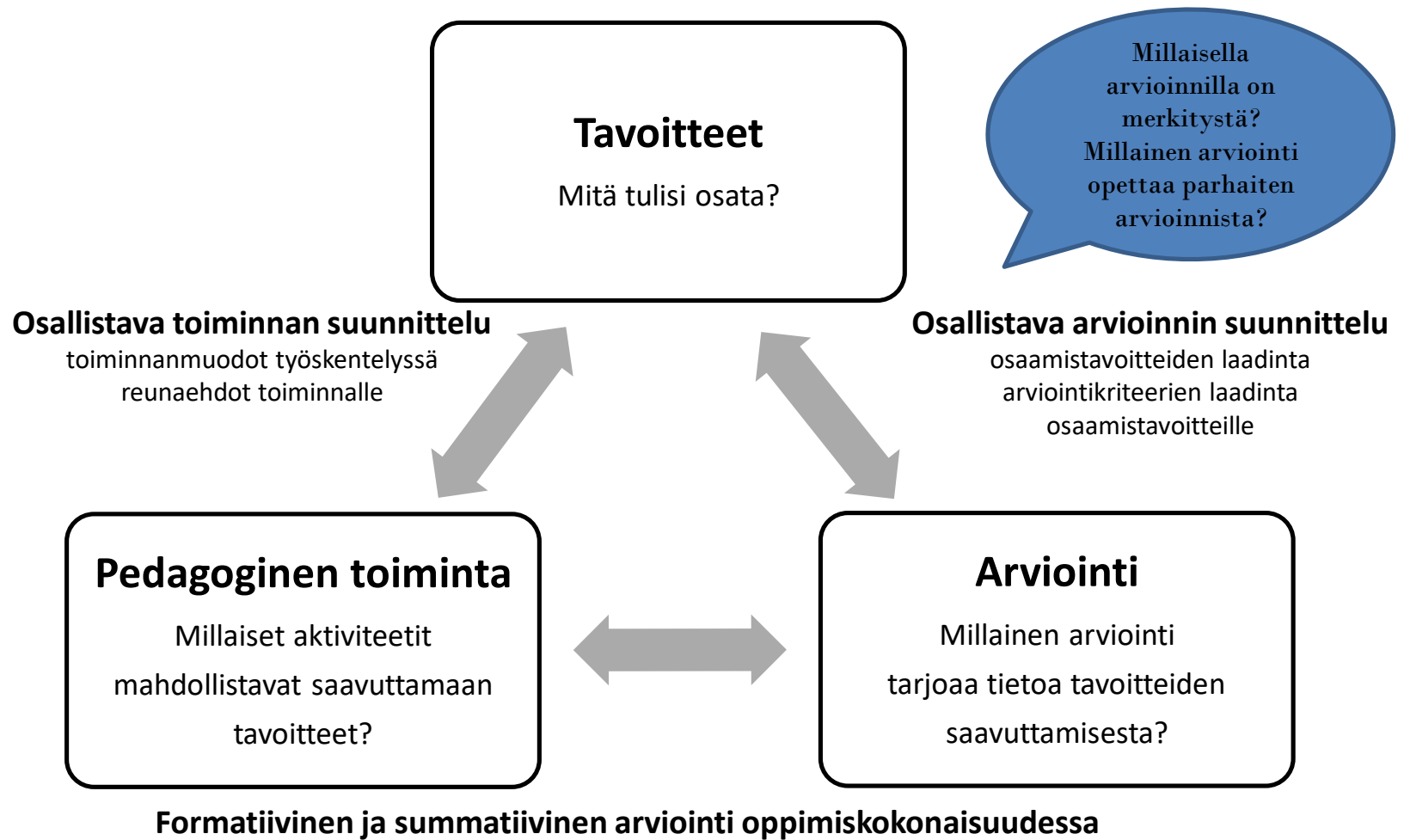
(Collanus 2009, Draken & Crawford Burnsian 2004 pohjalta)

Mikä ilmiö?

reunaehdoja:

- toteutamme osallistavan arviointiprosessin ohjaamaan oppimistamme
- teemme yhteistyötä muiden luokanopettajaopiskelijoiden (ja mahdollisesti aineenopettajaopiskelijoiden ja/tai vanhempien?!) kanssa
 - te johdatte projektia ja siten mm. perehdytätte kollegat teemoihin ja ohjaatte heitä heidän opinnoissaan
- integroimme projektissa tämän opintojakson, integroivien oppimiskokonaisuuksien ja yllin soveltavan opinnot (+ äikkää tarpeen mukaan)
 - projektin laajuus on 12 op
- tuotamme oppimateriaalia verkkoon
- suunnittelemme, toteutamme ja arvioimme kouluvaltauksen Keljonkankaan koulun 5.–6.-luokkalaisille
 - kattoteemanamme on ekososiaalinen sivistys (jota tarkastellaan yllin, hissan, katsomusaineiden, monilukutaidon + muun? näkökulmista)
 - toteutus viikolla 13

Osallistava arviointiprosessi projektissa

Kotitehtävä viikolle 5 (käsitellään myös äikän näkökulmasta): sukellus oppilaan elämismaailmaan

1. Valitse seuraavasta tehtävälustasta yksi tehtävä itsellesi.

Tehtävävaihtoehdot ovat:

- tutustu johonkin (suosittuun) videoblogiin ja sen kommentointiin tutustuminen
- tubettamiseen tutustuminen
- tutustu Twitchiin, Discordiin, Aminoon, Omegleen tms. palveluun
- lasten pelimaailmaan tutustuminen pelaamalla vähintään yhtä lasten suosimaa peliä (esim. Fortnite, Roblox, Clash Royale, Clash of Clans, Growtopia, Minecraft, Runescape, WOW, Lotro; Habbo; MovieStarPlanet, PokemonGo)
- seuraa eri someympäristöissä jotain teini-idolia ja tutki kommentointia sovelluksissa
- tutustu johonkin suosittuun peliin ja sen mukanaan synnyttämiin muihin ilmiöihin (esim. Fortniten tanssit...)
- tutustu Vocaloideihin ja niiden ympärille syntyneeseen mediakulttuuriin
- tutustu K-poppiin ilmiönä joko yhtä tai useampia bändejä seuraten
 - omana tutustumiskohteena voi olla myös Vlive
- seuraa eri someympäristöissä jotain teini-idolia ja tutki kommentointia sovelluksissa
- tutustu Tellonymiin tai Ask.fm:ään
- tutustu ASMR-ilmiöön
- tutustu lapsille ja nuorille suunnattuun mainontaan eri konteksteissa (TV, netti- ja someympäristöt, ilmaisjakelut jne.)
- tutustu (viikonloppu)aamujen lastenohjelmiin (ja mainoskanavilta voi katsoa myös ohjelmien välissä tarjottava mainontaa)
- tutustu fanifiktioihin, esim. Wattpadin tai Quotevin kautta
- tutustu creepypastoihin (nykyajan kansanperinnettä...) <https://www.creepypasta.com/> tai <http://www.creepypasta.org/>
- tutustu lapsille ja nuorille suunnattuihin brändeihin (esim. Instagramin avulla) ja tutki mitä ja miten tuotteita brändätään
- selvitä millaisia kauneushanteita lapsille ja nuorille tarjotaan
- tutustu musiikkimaailman ympärillä pyöriviin somepalveluihin (esim. Tik Tok)
- katso jonkin lasten- tai nuortenelokuva
- ole jokin päivä/joitakin päiviä offlinetilassa "koulupäiväsi" jälkeen
- kuvittele olevasi kännykkäkiellossa "koulupäiväsi" ajan
- tutustu laneihin eli johonkin/joihinkin lähiverkkotapahtumiin (Suomen virallinen lanikalenteri osoitteesta <http://lanit.fi/>;D)
- tutustu Reddit-sivustoon (<https://www.reddit.com/>)
- tee "veetihaastattelu" (ent. jonnehaastattelu) kiinnostavalle henkilölle valitsemaasi ilmiöön liittyen
- hengaile ja havainnoi lasten ja/tai nuorten toimintaa valitsemassasi miljöössä (esim. perjantai-iltana kävelykadulla, treeni-iltana Hipposhallilla tms. mitä ikinä keksitkin)
- oma idea?!

2. Pohdi ja tutkiskele, mikä (tausta) ilmiön/tehtävän teeman perimmäinen tarkoitus on. Mitä ilmiö kertoo yhteiskunnastamme, nykyajastamme, lapsuudesta/nuoruudesta jne.? Millaisia ajatuksia ja tuntemuksia ilmiö sinussa herättää?

3. Laadi maks. 5 minuuttia pitkä **videobloggaus** kokemuksestasi ja liitä se Peda.netiin ryhmäsi sivulta löytyvään palautuslaatikkoon ti 28.1. mennessä. Tutustu toisten vloggauksiin ennen viikon 5 demokertaasi.